

NAVODILA ZA VARNO VZLETANJE IN PRISTAJANJE ZRAKOPLOVOV

LETALIŠČE POSTOJNA - LJPO

Verzija:	Rev. 00
Datum:	30.01.2025
Veljavnost:	od 01.02.2025

Revizije navodila za varno vzletanje in pristajanje:

Revizije oz. dopolnitve tega navodila bo upravitelj letališča izdal po potrebi.

Rev. št.:	Datum revizije:	Vsebina:	Vnesel: Ime in priimek, podpis	Št. odločbe UO:	Datum odločbe UO:
00	30.01.2025	Osnovna verzija	Rudolf B.	01/2025	30.01.2025

Distribucijski seznam tega navodila:

2 (dva) revidirana in natisnjena izvoda tega navodila se razdelita kot sledi:	
1. V prostorih upravitelja letališča Postojna	
2. Javna Agencija za civilno letalstvo - CAA	
-----seznam zaključen -----	

SEZNAM VELJAVNIH STRANI NAVODILA

Štev. strani	Datum	Revizija	Štev. strani	Datum	Revizija	Štev. strani	Datum	Revizija
1	30.1.2025	Rev. 00						
2	30.1.2025	Rev. 00						
3	30.1.2025	Rev. 00						
4	30.1.2025	Rev. 00						
5	30.1.2025	Rev. 00						
6	30.1.2025	Rev. 00						
7	30.1.2025	Rev. 00						
8	30.1.2025	Rev. 00						
9	30.1.2025	Rev. 00						
10	30.1.2025	Rev. 00						
11	30.1.2025	Rev. 00						
12	30.1.2025	Rev. 00						
13	30.1.2025	Rev. 00						
14	30.1.2025	Rev. 00						
15	30.1.2025	Rev. 00						
16	30.1.2025	Rev. 00						
17	30.1.2025	Rev. 00						
18	30.1.2025	Rev. 00						
19	30.1.2025	Rev. 00						
20	30.1.2025	Rev. 00						
21	30.1.2025	Rev. 00						
22	30.1.2025	Rev. 00						
23	30.1.2025	Rev. 00						
24	30.1.2025	Rev. 00						
25	30.1.2025	Rev. 00						
26	30.1.2025	Rev. 00						
27	30.1.2025	Rev. 00						
E-0	30.1.2025	Rev. 00						
E-1	30.1.2025	Rev. 00						
E-2	30.1.2025	Rev. 00						
E-3	30.1.2025	Rev. 00						
E-4	30.1.2025	Rev. 00						

KAZALO

Stran

Naslovnica	1
Revizije navodila za varno vzletanje in pristajanje	2
Distribucijski seznam tega navodila	2
Seznam veljavnih strani navodila	3
Kazalo	4
Kratice	5
RAVNANJE S PRIROČNIKOM	6
SPLOŠNI PODATKI O LETALIŠČU	7
FIZIČNE KARAKTERISTIKE VZLETNO PRISTAJALNE STEZE	8
VOZNE STEZE IN PLOŠČADI	8
OVIRE NA OBMOČJU LETALIŠČA	9
ZRAČNI PROSTOR OBMOČJA LETALIŠČA – CONA LETALIŠČA	9
LETALIŠKA CONA ATZ NA LETALIŠČU POSTOJNA LJPO	9
SKICA LETALIŠČA	10
UPORABA RADIJSKE POSTAJE	12
POSTOPKI ZA IZVAJANJE OPERACIJ OB IZGUBI RADIJSKE ZVEZE	12
STANDARDNI ŠOLSKI KROG IN POSTOPKI NA OBMOČJU LETALIŠČA POSTOJNA	13
PRISTAJALNI IN ODLETNI MANEVR	13
VSTOPNE TOČKE	14
VIŠINE ŠOLSKEGA KROGA	15
NEVARNOSTI ŠOLSKEGA KROGA	15
POSEBNI MANEVRI	15
IZREDNI POSTOPKI	16
LETALSKE AKTIVNOSTI IN PROMET	20
KOORDINACIJA PROMETA V LETALIŠKI CONI ATZ	20
PILOTAŽNE IN OSTALE CONE	20
OPERACIJE JADRALNIH LETAL	23
AKTIVNOSTI HELIKOPTERJEV	24
AKTIVNOSTI BALONOV IN ZRAČNIH LADIJ	24
AKTIVNOSTI ULTRALAHKIH LETALNIH NAPRAV (ULN)	24
AKTIVNOSTI JADRALNIH PADALCEV	24
AKTIVNOSTI PADALCEV	24
AKTIVNOSTI USPOSABLJANJA	25
AKTIVNOSTI BREZPILOTNIH SISTEMOV	25
DELA V ZRAKU	26
GIBANJE LETAL PO MANEVRSKIH POVRŠINAH LETALIŠČA	26
GIBANJE VOZIL IN LJUDI PO MANEVRSKIH POVRŠINAH LETALIŠČA	27
POVRŠINA ZA PARKIRANJE JADRALNIH LETAL IN PRIKLOPNIKOV	27
DEL E PRILOGE	E-0
LOKACIJA OVIR	E-2
VFR CHART LJPO AD 4.24 – 1	E-3
VFR CHART LJPO AD 4.24 – 3	E-4

KRATICE:

AGL	Above Ground Level (višina nad terenom)
AM	Accountable Manager (odgovorna oseba)
ARP	Airport Reference Point (referenčna točka letališča)
ATZ	Airport Traffic Zone (cona prometa na letališču)
CAA	Civil Aviation Authority (agencija za civilno letalstvo)
FIS	Flight Information Service (služba letalskih informacij)
ft	Feet (čevlji)
GA	General Aviation (letala splošnega letalstva)
ha	Hektar
HT	Head of Training (vodja usposabljanja)
IFR	Instrumental Flight Rules (pravila instrumentalnega letenja)
Km	Kilometer
Km/h	Kilometer na uro
KTS	Knot (vozel)
m	Meter
MHz	Megahertz
AMSL	Above Mean Sea Level (višina nad srednjo gladino morja)
MTOM	Maximum Take-off Mass (maksimalna vzletna masa)
N/A	Not Applicable (ni aplikativno)
Nil	Not in List (ni navedeno)
NOTAM	Notice to Airmen
PPR	Prior Permission Required (potrebna predhodna odobritev)
r	Radij
ReCO	Regijski center za obveščanje
RWY	Runway (steza)
TODA	Take-off Distance Available Available (razpoložljiva dolžina vzletnega zaleta in dolžina čistine)
TORA	Take-off Run Available (razpoložljiva dolžina steze za zalet)
TWY	Taxiway (vozna steza)
ULN	Ultra lahka letalna naprava
VFR	Visual Flight Rules (pravila vizuelnega letenja)
VPS	Vzletno-pristajalna steza

RAVNANJE S PRIROČNIKOM

0 - 1 SPREMEMBE IN DOPOLNILA PRIROČNIKA

Ker mora navodilo izkazovati dejansko stanje, ga je potrebno na predpisan način spremeniti oz. dopolniti, ko se pojavijo spremembe.

Vsaka sprememba (revizija) tega navodila se evidentira v »Seznamu revizij« in v »Seznamu veljavnih strani«, kar omogoča sledljivost veljavne vsebine navodila. Zaradi lažje sledljivosti vsebine sprememb so vse spremembe navodila označene z vertikalno črto na zunanji strani besedila.

Za izpeljavo postopka spremembe (revizije) navodila je odgovoren vodja letalske dejavnosti kot pooblaščen oseba upravljalca letališča.

0 – 2 POSTOPKI SPREMEMB IN DOPOLNIL

Spremenjena ali dopolnjena navodila potrdi upravni odbor aerokluba, podpiše pa vodja letalske dejavnosti.

0 - 3.1. SPREMEMBE: - izdelava se revizija navodila, ki ga sprejema UO Aerokluba Postojna

1. Formulirati vsebino spremembe z ustrežno referenco v predpisih ali opisati izkušnje
2. Določiti osebo in rok za izdelavo osnutka spremembe (revizije)
3. Osnutek (revizije) pregleda Vodja letalske dejavnosti in jo podpiše v tabeli – Revizije
4. Potrjeno spremembo (revizijo) vstaviti v vse kontrolirane izvode (glej stran ii-Distribucijski seznam priročnika) – za to je odgovoren vodja letalske dejavnosti
5. Seznaniti uporabnike s spremembo in o tem narediti zapis.
6. S tem sprememba (revizija) stopi v uporabo

0 - 3.2. DOPOLNILA: - ni revizija navodila

Take spremembe oz. dopolnila so:

- a) Spremembe referenčnih dokumentov na katere se navezuje navodilo (SOP, kontrolne liste, ipd).

Pod dopolnila spadajo tudi manjše spremembe (številke, datumi), ki imajo jasno podlago v drugem dokumentu. To so na primer:

- b) Ažuriranja seznamov, ki so priloga temu navodilu
- c) Uskladitve z dejanskim stanjem dokumentov, če ne spreminjajo postopkov
- d) Slovnčni popravki, ki ne spreminjajo pomena

1. SPLOŠNI PODATKI O LETALIŠČU

Ta navodila so namenjena vsem pilotom ter koordinatorju prometa za izvajanje varnih operacij. Pomembno je, da se tem navodilom sledi vsled varnosti ter enostavnosti operacij.

Ime letališča	LETALIŠČE POSTOJNA
ICAO oznaka letališča	LJPO
Lokalna frekvenca	123,505MHz
Koordinate referenčne točke (ARP)	45° 45' 13.62"N 014° 11' 45.47"E
Smer in oddaljenost do najbližjega mesta	Letališče Postojna se nahaja cca. 2 km jugozahodno od mesta Postojna, ob magistralni cesti Postojna – Pivka pri vasi Rakitnik
Nadmorska višina ARP	530,21m
Referenčna temperatura letališča	+28,1°C
Magnetna variacija / Letna sprememba	4,52°E (5°E (2025))
Vrsta priletnih / odletnih procedur	NEINSTRUMENTALNE VFR PROCEDURE
Naslov upravljalca letališča	AEROKLUB POSTOJNA RAKITNIK 1A 6258 PRESTRANEK
Telefon	+386 (0)5/7264-151
E-pošta	aeroklub.postojna@gmail.com
Spletna stran	www.aeroklub-postojna.si
Tip dovoljenega prometa IFR/VFR	VFR
Opombe	V primeru snega ali večje količine dežja, ki vpliva na trdnost površine VPS, je letališče LJPO zaprto! (glej NOTAM)
Letališka administracija	PPR, oz. min 2 uri pred prihodom poklicati upravljalca letališča na: mob. 041/681-131, ali tel. 05/7264-151
Oprema za reševanje	Ročni gasilniki in oprema za prvo pomoč
Oskrba z gorivom	NiL
Letališka ploščad in nosilnost	5700kg MTOM
Oznake vozniških stez	Vozna steza označena z zastavicami in znaki obveznih inštrukcij
Oznake parkirnih mest	NiL

Opombe	Letala se parkirajo v skladu z navodili na mestu za parkiranje letal
--------	--

FIZIČNE KARAKTERISTIKE VZLETNO PRISTAJALNE STEZE

Vrsta površine: Travnata steza

Oznaka steze	Smer	Dimenzije (m)	Koordinate (WGS84)	Nadmorska višina praga steze (m)	Nosilnost (kg)
02	True: 023.37° Mag: 019°	750x60	N45°45'02,50" E014°11'38,61" <u>Prestavljen prag:</u> N45°45'05,47" E014°11'40,45"	529,73 <u>Prest. prag</u> 530,00	5.700
20	True: 203.37° Mag: 199°	750x60	N45°45'24,73" E014°11'52,34"	530,57	5.700

VOZNE STEZE IN PLOŠČADI

Letališka ploščad (vrsta površine in nosilnost)	Travnata površina nosilnosti 5.700kg MTOM
Vozne steze (širina, vrsta površine, nosilnost)	TWY A - travnata površina nosilnosti 5.700kg MTOM
Oznake voznih stez	Vozna steza označena z zastavicami in znaki obveznih inštrukcij
Oznake mest čakanja	Mesto čakanja je označeno z znaki obveznih inštrukcij
Oznake parkirnih mest	NiL
Opombe	Parkiranje na asfaltni površini pred hangarjem ni dovoljeno. Gibanje letal po asfaltu je le s pomočjo človeške sile. Letala se parkirajo v skladu z navodili koordinatorja prometa, z vleko ali ročno

OVIRE NA OBMOČJU LETALIŠČA

Ovire	Luči razsvetljave ob izvozu iz avtoceste 500m S od praga steze 20. Dovozna cesta na letališče 130m pred pragom steze 02.
-------	---

Opombe	Lokacija ovir (Priloga E -1)
--------	------------------------------

ZRAČNI PROSTOR OBMOČJA LETALIŠČA – CONA LETALIŠČA

Oznake in lateralne meje cone letališča	2km zahodno od VPS, 2km vzhodno od VPS 3km severno od VPS, 3km južno od VPS
Vertikalne meje cone letališča	3700 ft AMSL
Razvrstitev zračnega prostora okoli letališča	G, E, D
Pozivni znak	Letališče Postojna
Opombe	Spomladi in poleti povečana aktivnost jadralnih letal
Naloge koordinatorja prometa na letališču Postojna	Uporabnikom ATZ podaja informacijo o prometu, vetru in razmerah na stezi.

LETALIŠKA CONA ATZ NA LETALIŠČU POSTOJNA LJPO

2. SKICA LETALIŠČA

Letališče Postojna se nahaja cca. 2 km jugozahodno od mesta Postojna, ob magistralni cesti Postojna – Pivka pri vasi Rakitnik. Severni prag VPS je v neposredni bližini uvoza na avtocesto Postojna – Ljubljana.

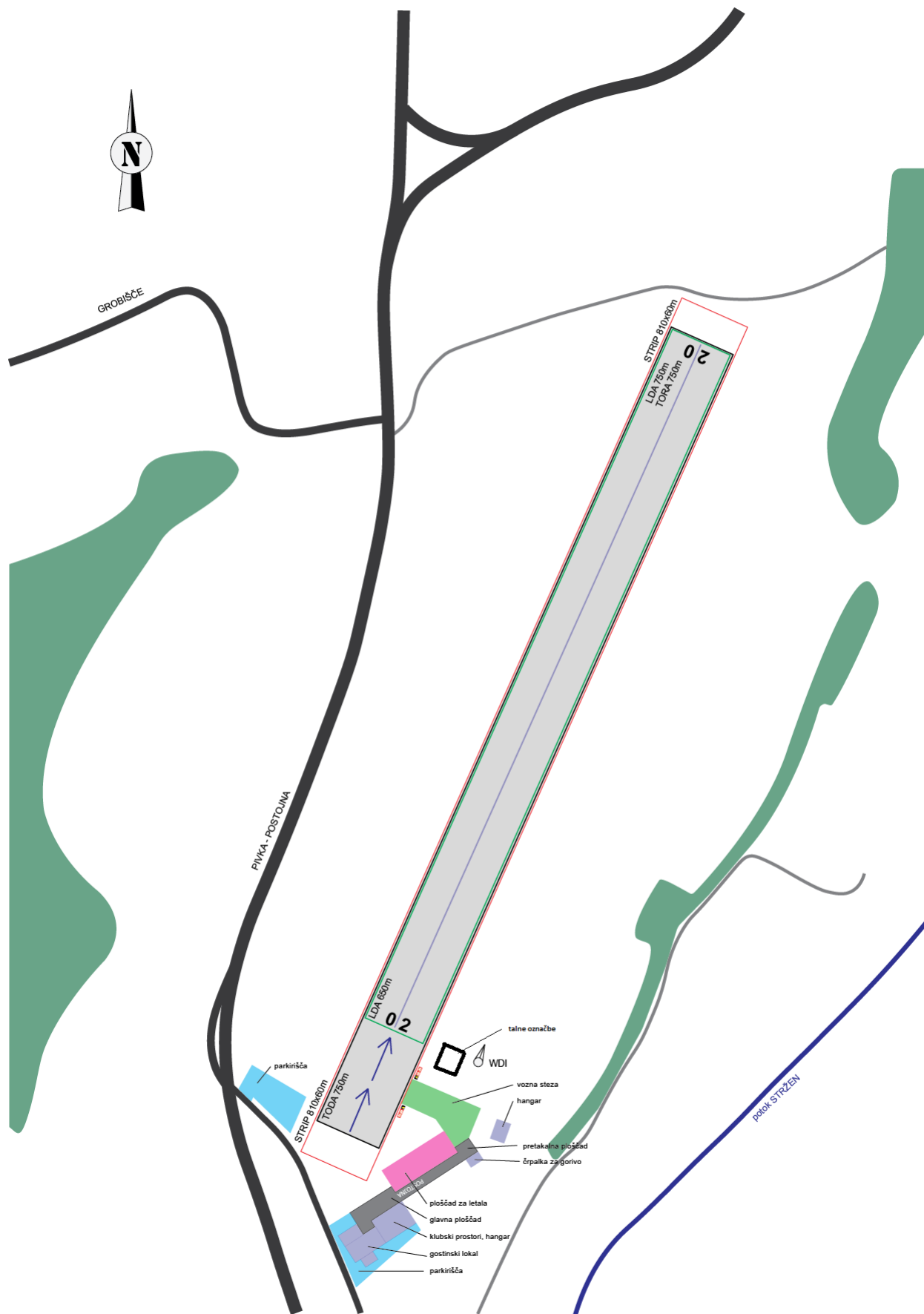
Slika 1: Lega letališča

Letališče je pravokotne oblike, dolžine cca. 1.000m in se razprostira v smeri sever-jug na površini 27 ha.

Letališče je na zahodu in jugu omejeno s cesto Postojna – Pivka, medtem ko je na severu omejeno s terenskim znižanjem, na vzhodu pa z ježo nad močvirno dolino s kraškim potokom Stržen. Na severni strani letališča se na robu VPS nahaja poljska pot.

Upravna zgradba s hangarjem, bencinsko črpalko in gostinskim lokalom se nahaja na jugovzhodnem delu letališča.

Dostop do letališča je po asfaltiranem cestnem odseku s ceste Postojna – Pivka.

Slika 2: Katasterska situacija

3. UPORABA RADIJSKE POSTAJE

Uporablja se dvosmerna komunikacija, če ni odziva na strani koordinatorja prometa se javlja slepo.

Ob vstopu v letališko zono ATZ se pilot javi koordinatorju prometa 3 min pred vstopno točko. Tudi če na letališču ni aktivnosti letenja, se tako v priletu kot odletu izvaja slepo oddajanje svoje pozicije in namenov na frekvenci 123,505 MHz.

Pilot sporoči:

- Klicni znak letališča
- Klicni znak zrakoplova
- Tip zrakoplova
- Položaj
- Višino
- Namen

Pilot ves čas ohranja pozornost glasovni komunikaciji.

Tujcu je potrebno vse informacije podati v angleškem jeziku. Domačim pilotom se informacije podajo v slovenščini, pri čemer se tujcu podane informacije v slovenščini posredujejo tudi v angleščini, in obratno.

POSTOPKI ZA IZVAJANJE OPERACIJ OB IZGUBI RADIJSKE ZVEZE

Če letalo v prihodu izgubi radijsko zvezo z letališčem, mora pilot še vedno javljati po radijski zvezi, kot da deluje. Na višini 1000 ft (300m) AGL preleti z zahodne strani VPS proti hangarjem in se vključi v zahodni šolski krog glede na smer pristanka. Koordinator prometa je dolžan ostala letala v šolskem krogu obvestiti o letalu brez radijske zveze.

4. STANDARDNI ŠOLSKI KROG IN POSTOPKI NA OBMOČJU LETALIŠČA POSTOJNA LJPO

4.1. PRISTAJALNI IN ODLETNI MANEVER

ŠOLSKI KROG ZA MOTORNA LETALA

Šolski krog motornih letal se nahaja **ZAHODNO** od letališča na višini **300 m (1000 ft) AGL**, ne glede na smer vzletanja ali pristajanja. Vzleta in pristaja se v veter. Glede na težo letala, stanje steze, ovire in temperaturo, je max. dovoljena hrbtna komponenta hitrosti vetra 5KTS, ne glede na tip letala, ULN ali GA. Pred vstopom na stezo se mora vodja letala prepričati o prosti stezi ter priletnih ravninah.

1. zavoj je na minimalni višini 300ft (100m) AGL. Ob močnejšem severnem vetru in vzletu na stezi 02, je priporočljivo zavoj izvajati prej zaradi pričakovane močne turbulence za hribom Sovič.
2. zavoj določa širino šolskega kroga, zato se ga izvede na oddaljenosti, ki v primeru odpovedi motorja omogoča vrnitev na stezo. Višina letenja v šolskem krogu je 1000 feet (300m) AGL. V letu od 2. do 3. zavoja pilot javi pozicijo »Z VETROM«, če koordinator prometa ne odgovori, je naslednja točka javljanja pozicija »FINALE«.
3. zavoj se izvede horizontalno na oddaljenosti, ki omogoča vrnitev na letališče tudi brez delovanja motorja.
4. zavoj se zaključi v osi pristajalne steze na minimalni višini 150ft (50m) AGL

Hitrost pristajanja je potrebno povečati do 5 KTS glede na turbulenco oz. močan čelni veter. Pristanek izvesti v 1. tretjini steze.

ŠOLSKI KROG ZA JADRALNA LETALA

Na letališču Postojna se nahajata dve coni jadralnih letal in dva šolska kroga jadralnih letal:

- Za stezo 02 se šolski krog nahaja ZAHODNO od steze in se prične iz cone nad majhnim kompleksom gozda.
- Za stezo 20 se šolski krog nahaja VZHODNO od steze in se prične iz cone s središčem nad čuvajnico ob železniški progi.

Minimalna višina prileta jadralnih letal v cono znaša 300 m (1000 ft) AGL. Jadralna letala nadaljujejo z delom v coni do višine 200 m (650 ft) AGL in se nato vključijo v šolski krog in na pristanek. Najnižja višina vključevanja v šolski krog je 150 m (500 ft) AGL.

ŠOLSKI KROG ZA HELIKOPTERJE

Na letališču ni helikopterskega vzletišča, zato helikopterji pristajajo na VPS in zapustijo VPS z zračnim taksiranjem (airtaxi) po stezi za voženje do parkirišča na prostoru za motorna letala, na varni oddaljenosti od ostalih parkiranih zrakoplovov. Šolski krog za helikopterje je na zahodni strani letališča znotraj šolskega kroga motornih letal na višini 500 ft (150 m) AGL.

4.2. VSTOPNE TOČKE

Ime točke	Oznaka	Koordinate	Smer	Razdalja od letališča
RAZDRTO	RAZDRTO	45°45'28"N 014°03'08"E	272°	10,5km
Opomba: Višina prileta / odleta 3500FT AMSL. Pilot lahko iz te točke pričakuje vključevanje v levi šolski krog za stezo 02 po tretjem zavoju, ali vključevanje v desni šolski krog za stezo 20.				

Ime točke	Oznaka	Koordinate	Smer	Razdalja od letališča
UNEC	POE1	45°49'12"N 014°17'24"E	045°	10,4km
Opomba: Višina prileta / odleta 3500FT AMSL. Pilot lahko iz te točke pričakuje vključevanje v levi šolski krog za stezo 02, ali vključevanje v dolgi finale za stezo 20.				

Ime točke	Oznaka	Koordinate	Smer	Razdalja od letališča
PIVKA	POS1	45°40'58"N 014°11'50"E	179°	7,9km
Opomba: Višina prileta / odleta 3500FT AMSL. Pilot lahko iz te točke pričakuje vključevanje v dolgi finale za stezo 02, ali vključevanje v desni šolski krog za stezo 20.				

Pristajanje letala na letališču Postojna ni zaželeno, če med letalom in koordinatorjem prometa ni vzpostavljene neposredne radijske zveze. Omejitev se ne nanaša na letala v sili ter letal iskanja in reševanja.

Letalo brez radijske zveze na višini 1000 ft (300 m) AGL preleti z zahodne strani VPS proti hangarjem in se vključi v zahodni šolski krog glede na smer pristanka. Koordinator prometa je dolžan ostala letala v šolskem krogu obvestiti o letalu brez radijske zveze.

4.3. VIŠINE ŠOLSKEGA KROGA

MOTORNO LETENJE:

- Šolski krog se leti na višini 1000 ft (300 m) AGL, 2700 ft (830 m) AMSL
- Vstop v ATZ je na višini 3500 ft (1060 m) AMSL

Jadralno letenje:

- Prihod v zono je na višini 1300 ft (400 m) AGL, 3000 ft (930 m) AMSL
- Šolski krog 650 ft (200 m) AGL, 2400 ft (730 m) AMSL

4.4. NEVARNOSTI ŠOLSKEGA KROGA

N/A

4.5. POSEBNI MANEVRI

- Prehitevanje zrakoplovov na stezi, se izvaja skladno s pravili letenja SERA.
- Pravila izogibanja se izvedejo skladno s pravili letenja SERA in z vso odgovornostjo pilota, da varno izvede manever.
- Postopek v primeru zgrešenega prileta:

V primeru neuspelega prileta, se pilot vključi v šolski krog ter izvede ponovni prilet.

- Menjava smeri šolskega kroga:

Zaradi spremembe smeri vetra se lahko spremeni smer pristajanja na stezo posledično pa tudi smer šolskega kroga. To se izvede po informaciji koordinatorja prometa ali pa v vizualno glede na vetrno vrečo.

Izvede se varno in po pravilih letena, v poziciji »z vetrom«

- Protihrupni program

N/A

4.6. IZREDNI POSTOPKI

POSTOPEK V PRIMERU ODPOVEDI MOTORJA

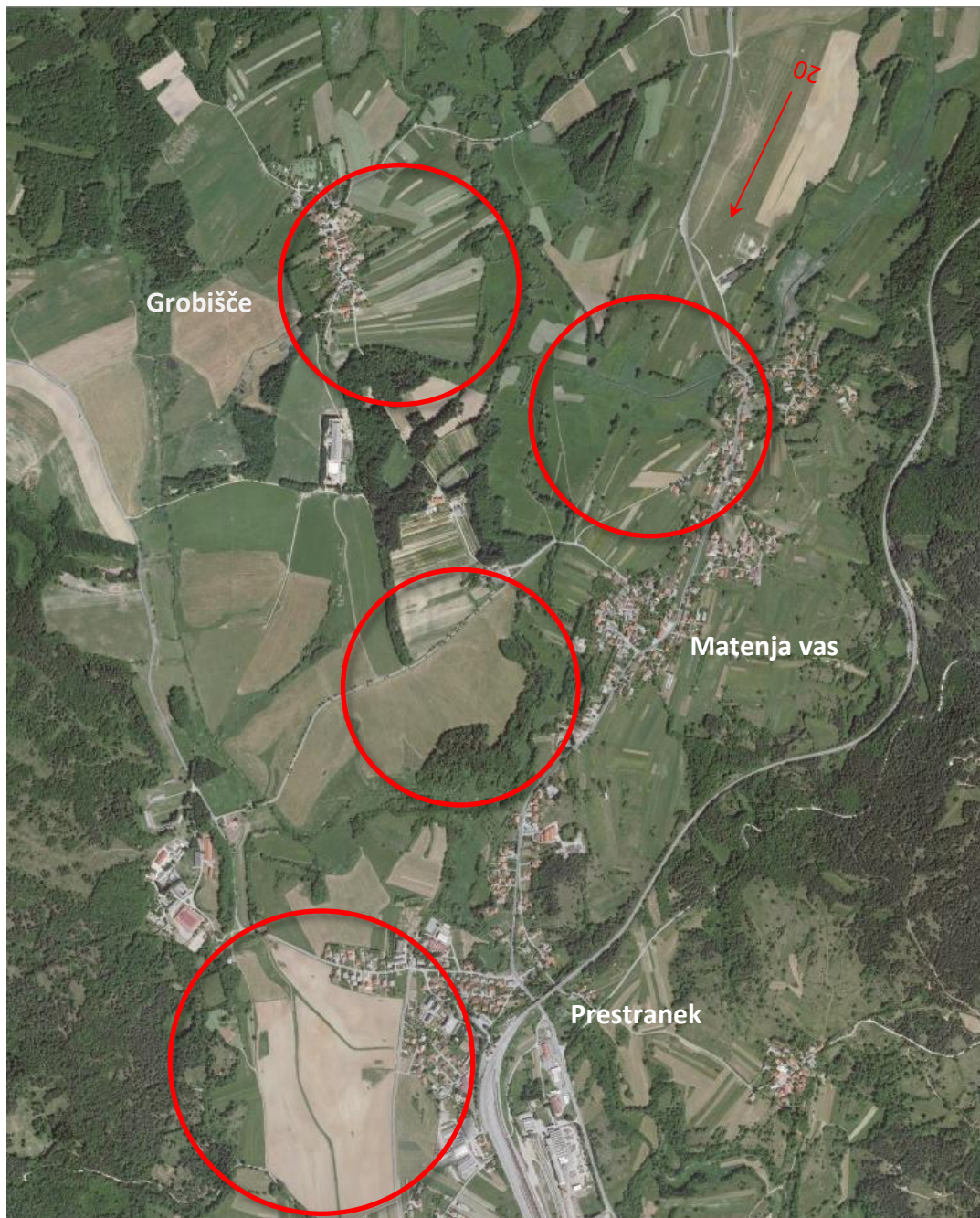
V slučaju, da pride do prekinitve delovanja letalskega motorja, mora pilot postopati po navodilih, ki jih je proizvajalec predpisal za tip letala kot izredne postopke.

Pri vzletu v smer 02 ima pilot možnost pristati na prostoru med avtocesto in mestom Postojna, z možnostjo spremembe smeri 10-12 stopinj s ciljem izogibanja naravnim oviram pri izbiri terena za pristanek. Teren je travnat oziroma orana njiva, posevki so odvisni od letnega časa.

Slika 3: Tereni v smeri 02

Pri vzletu v smer 20 se izvede zasilni pristanek naravnost naprej ali z odklonom smeri 40 stopinj v desno proti vasi Grobišče. Na večji višini lahko tudi jugozahodno od naselja Matenja vas ali zahodno od kraja Prestranek.

Slika 4: Tereni v smeri 20

POSTOPEK V PRIMERU ODPOVEDI DELOVANJA VLEČNE KLJUKE

VLEČNA VRV SE NE ODPNE OD JADRALNEGA LETALA

V slučaju, da pride do prekinitve delovanja letalskega motorja, mora pilot postopati po navodilih, ki jih je proizvajalec predpisal za tip letala kot izredne postopke.

Ko je dosežena potrebna višina v coni za jadralna letala in če se vlečna vrv ne odpne od jadralnega letala, pilot jadralnega letala najprej po radijski zvezi obvesti pilota vlečnega letala o nastali situaciji. Tedaj pilot vlečnega letala pripelje aerozaprego nad letališče in odpne vlečno vrv. Pilot jadralnega letala nato napravi šolski krog tako, da bo z večjo višino pristal na VPS ter se izognil preprekam, v katere bi se pri pristanku lahko zapletla vlečna vrv. Pri pristajanju pilot jadralnega letala ravna zelo pazljivo in z eno roko vleče ročico za odpenjanje vlečne vrvi, da bi se ta sama odpela.

VLEČNA VRV NE ODPADE OD VLEČNEGA LETALA

Če po preletu točke za odmetavanje vlečne vrvi ta ni odpadla, pilota opozorimo po radijski zvezi, nakar pilot postopek za odmetavanje vrvi še enkrat ponovi. Če tudi po ponovljenem postopku vlečna vrv ne odpade od vlečnega letala, bo pilot zadržal višino 300 ft (100m) AGL nad terenom in privedel letalo na pristajanje z večjo višino na začetku VPS in pristal z vrvo.

VLEČNA VRV SE NE ODPNE OD JADRALNEGA IN TUDI NE OD MOTORNEGA VLEČNEGA LETALA

Oba pilota se najprej po radijski zvezi sporazumeta o postopku in nato z največjo pazljivostjo izvedeta šolski krog skupaj v aerovleku in pristaneta skupaj.

IZGUBA RADIJSKE ZVEZE

Če letalo v prihodu izgubi radijsko zvezo z letališčem, mora pilot še vedno javljati po radijski zvezi, kot da deluje. Na višini 1000 ft (300 m) AGL preleti z zahodne strani VPS proti hangarjem in se vključi v zahodni šolski krog glede na smer pristanka. Koordinator prometa je dolžan ostala letala v šolskem krogu obvestiti o letalu brez radijske zveze.

PREKINITEV LETENJA

Ob nenadnem pojavu ali predvidevanju neugodnih meteoroloških pojavov ali ob nesreči na VPS, koordinator prometa odredi prekinitev letenja in povratek vseh letal na letališče. Prekinitev letenja se sporoči preko radijske zveze vsem dosegljivim letalom v zraku, ta pa obvestijo še ostala, ki niso v dosegu radijske postaje na zemlji.

Organizira postavitve primernih oznak (rdeče polje z rumenim križem ali rdeče polje z rumeno diagonalo).

Letališče je zaprto kadar je zaprtost letališča objavljena v NOTAM sporočilu in/ ali kadar je na vzletni stezi postavljen znak X.

Kadar ni objavljen NOTAM obvestilo o zaprtosti letališča, kadar na vzletni stezi ni znaka X in kadar na vzletni stezi ni znaka T, je vsak vzlet ali pristanek na lastno odgovornost pilota. Prav tako je pristanek po predhodni PPR najavi na lastno odgovornost, v kolikor najava s strani odgovorne osebe upravljalca letališča ni bila ustno ali pisno potrjena.

V PRIMERU LETALSKE NESREČE:

Takoj se zavaruje mesto izrednega dogodka in ukrepa za takojšnje reševanje ljudi in premoženja. Glede na značaj izrednega dogodka, koordinator prometa obvesti navedene službe po naslednjem vrstnem redu:

Javiti na 112 ReCO:

- **Kaj se je zgodilo**, (zrakoplov v sili, nesreča zrakoplova, jadralno letalo, motorno letalo, ULN)
- **Kje se je zgodilo**: lokacija (naseljeno območje, težko dostopen teren, območje letališča),
- **Kdaj se je zgodilo**,
- Število, stanje poškodovanih oseb,
- Dostop do kraja nesreče,
- Okoliščine na kraju nesreče, kaj se trenutno dogaja,
- Kateri ukrepi so bili že izvedeni,
- Vrsta in količina nevarne snovi, morebitne oznake,
- Potreba po pomoči,
- Ali je prijavitelj že koga obveščal,
- Kdo sporoča (ime in priimek prijavitelja, tel. številka).

KONTAKTI

- predsedniku kluba (AM) Kavalič Sandi 031 349 445
- upravniku kluba (HT) Rudolf Boštjan 041 681 131
- Sektor za preiskovanje letalskih nesreč in incidentov: 01 478 81 55
- Napisati poročilo o izrednem dogodku na portalu E2 v 72 urah po dogodku
- CMSMS.OBR-22),
- Samo pooblaščen oseba Kavalič Sandi lahko podaja izjavo za javnost.

5. LETALSKE AKTIVNOSTI IN PROMET

5.1. KOORDINACIJA PROMETA V LETALIŠKI CONI ATZ

Koordinator prometa je oseba, ki jo upravljalec letališča določi za namen koordinacije prometa v ATZ.

Je imetnik (ali je bil imetnik) licence.

Naloge koordinatorja prometa na letališču Postojna - Uporabnikom letališke zone ATZ podaja informacijo o:

- prometu,
- vetru in
- razmerah na stezi.

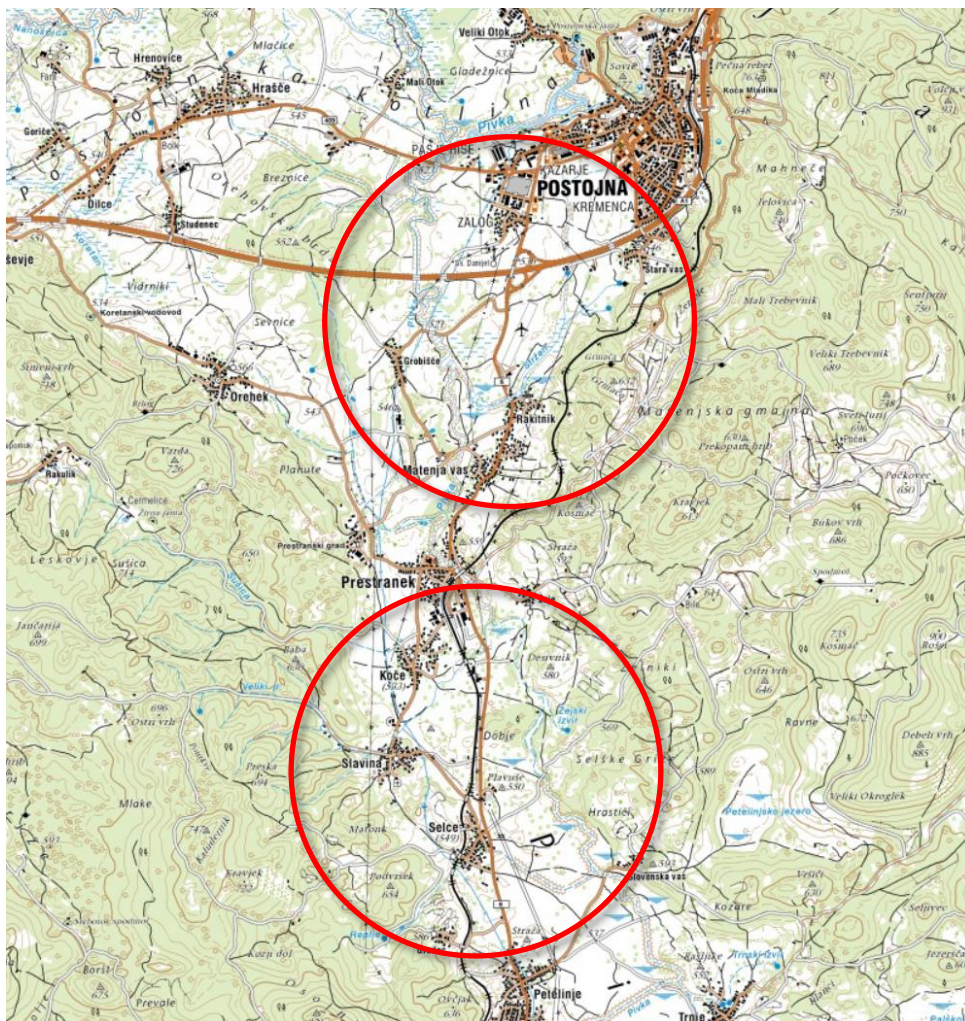
5.2. PILOTAŽNE IN OSTALE CONE

CONA MOTORNIH LETAL

Pilot mora po radijski zvezi obvezno sporočiti začetek in konec dela v vseh pilotažnih conah.

Cona 1: je nad letališčem.

Cona 2: nad ravnim cestnim odsekom med naselji Selce, Slavina, Koče in Prestranek, 4,6km južno od letališča, r=2km.

Slika 5: Pilotažni con 1 in 2

Višina dela v conah je od 3400ft (1000m) do 6500ft (2000m) AMSL, odvisno od naloge, ki jo pilot opravlja.

Odhod v cono je iz najbližjega zavoja šolskega kroga.

Ob odletu iz cone, se je potrebno predhodno spustiti do minimalne višine dela v cono, nato pa letalo usmeriti v pozicijo z vetrom za odgovarjajoč šolski krog na višini 1000ft (300m) AGL.

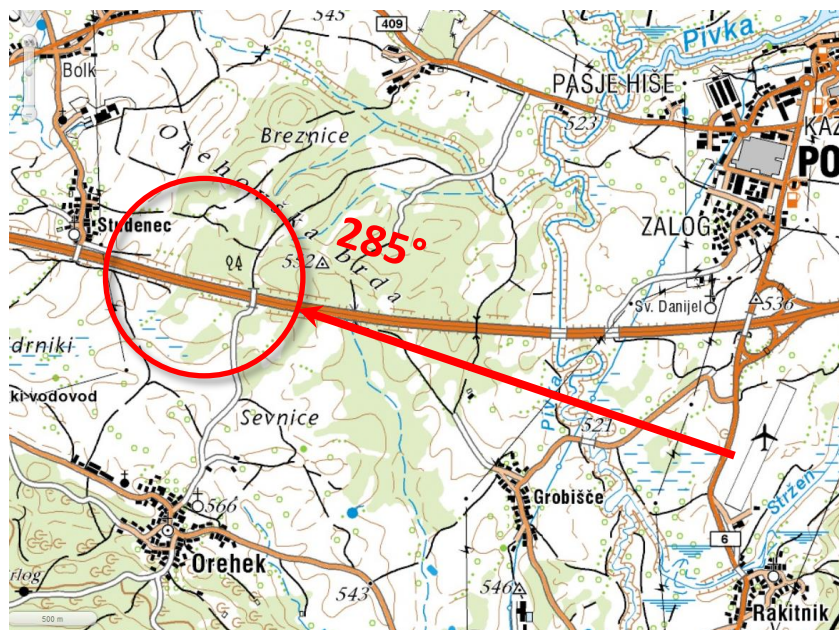
CONA ZA PREIZKUŠANJA LETAL

Cona za preizkus letal je CONA 1 nad letališčem na višini 1500ft (500m) do 4500ft (1500m) AGL odvisno od načina preizkusa. Motorna letala, katerim je namenjen preizkus, se v cono vključijo tako, da pridobijo višino za preizkus po šolskem krogu. Po končanem preizkusu se motorno letalo iznad samega letališča spusti na višino šolskega kroga ter javi vključitev v šolski krog in pristanek.

Tudi jadralna letala preizkušamo v cono, ki je nad letališčem in sicer na višini 300m (1000ft) do 1000m (3000ft) AGL. Potrebno višino za preizkus jadralnih letal le to pridobi v aerovleku po razširjenem šolskem krogu. Po končanem preizkusu, se jadralno letalo usmeri na letališko cono za jadralna letala in nato na pristanek.

CONA ČAKANJA

Cona čakanja se nahaja 3km zahodno (285°) od letališča nad odsekom avtoceste Postojna – Razdrto (počivališče Studenec). Minimalna višina v cono čakanja je 1300ft (400m) AGL ali 3100ft (930m) AMSL. Letala se v cono ločujejo po višini (300ft (100m)), uporablja pa se standardni levi zavoji.

Slika 6: Cona čakanja Studenec

CONA JADRANJA Z JADRALNIMI LETALI

Cona jadranja je celotna cona letališča Postojna. Jadranje na pobočju se izvaja nad pobočjem Javornikov cca. 3km severovzhodno od letališča Postojna.

Višina jadranja je omejena na 2250m (7500ft) AMSL, za letenje nad to višino, pa je potrebno pridobiti dovoljenje FIS LJUBLJANA INFO na frekvenci 118,480MHz.

Vzletanje jadrlnih letal s pomočjo aerovleka, se v obeh smereh izvaja znotraj šolskega kroga motornih letal do višine cca. 1300ft (400m) AGL, nakar se aeroxaprega lahko usmeri proti ostalim področjem termičnih ali orografskih dviganj.

Vodja jadrlnega letala je med letenjem v coni jadranja dolžan upoštevati veljavna pravila letenja.

CONA ZA IZVAJANJE AKROBATSKEGA LETENJA Z MOTORNIMI IN JADRALNIMI LETALI

Cona za izvajanje akrobatskega letenja je CONA 1 iznad letališča za obe vrsti letalske dejavnosti. Tudi višina je enaka in sicer 3400ft (1000m) do 6500ft (2000m) AMSL.

Kadar se izvaja akrobatsko letenje, je vsako drugo letenje v coni prepovedano. Cona mora biti absolutno prazna in namenjena samo akrobatskemu letenju. Vsako akrobatsko letalo, ki izvaja akrobacije, mora javiti začetek in konec dela v akrobatski coni ter javiti odhod v šolski krog. Minimalna višina izvajanja akrobacij je 1500ft (500m) AGL. Za izvajanje akrobacij nižje od navedene višine, je potrebno pridobiti odobritev CAA.

Med uradnimi prireditvami (mitingi) se motorno akrobatsko letenje izvaja v skladu s programom prireditve.

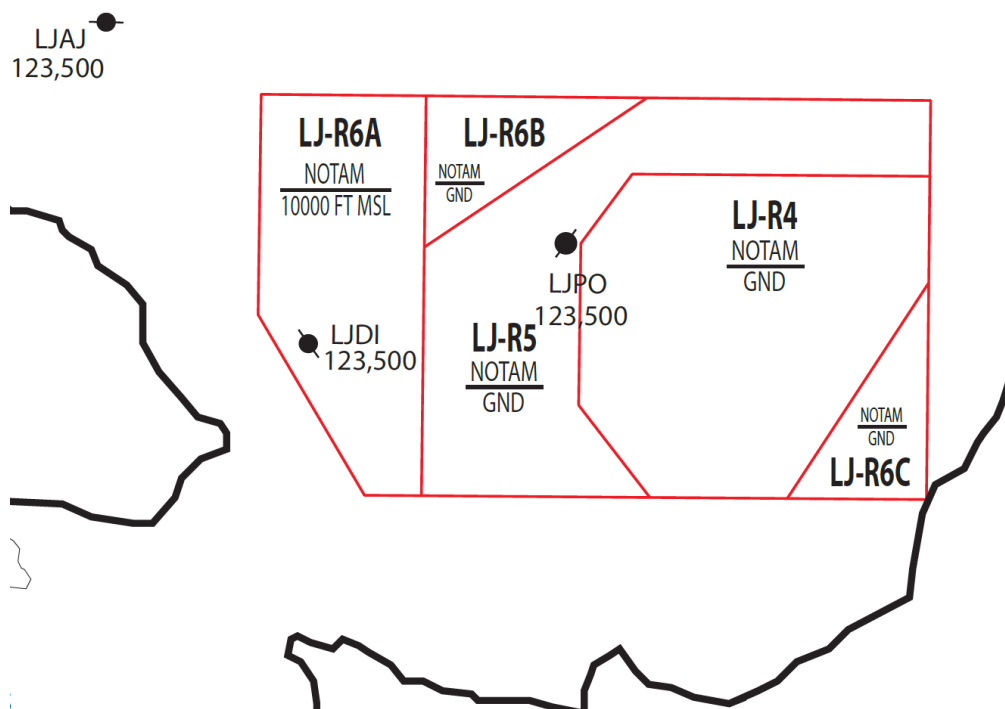
PREPOVEDANE CONE IN OMEJITEV

Prepovedani so preleti mesta Postojna izpod dovoljene višine po Pravilniku o letenju zrakoplovov in po pravilih za VFR letenje.

Omejeno območje **LJ-R4** se nahaja vzhodno od letališča nad osrednjim vadiščem Slovenske vojske Poček. Zahodni rob območja za letalske dejavnosti na letališču dovolj dobro predstavlja železniška proga Postojna - Prestranek. V njem je letenje prepovedano v času in na višinah, objavljenih v sporočilih za letalce (NOTAM).

Omejeno območje **LJ-R5** se nahaja nad širšim območjem osrednjega vadišča Slovenske vojske Poček, pokriva pa celotno cono letališča Postojna. V njem je letenje prepovedano v času in na višinah, objavljenih v sporočilih za letalce (NOTAM). Aktivirano je vzporedno z omejenim območjem LJ-R4.

Omejena območja **LJ-R6A, LJ-R6B in LJ-R6C** so območja ob prepovedanem območju LJ-R5 (glej karto VFR/GPS LJ-Slovenija). V njih je letenje prepovedano v času in na višinah, objavljenih v sporočilih za letalce (NOTAM). Aktivirane so vzporedno z omejenim območjem LJ-R5.

Slika 7: Območja omejenega letenja

5.3. OPERACIJE JADRALNIH LETAL

ŠOLANJE:

Vitla: Se ne izvaja.

Aerozaprega: Jadralna letal odpnejo v coni, ki so različne odvisno od uporabe steze. Če je v uporabi steza 02, potem je cona nad avtocesto zahodno od VPS na višini med 200 in 400m AGL, če je v uporabi steza 20 je cona nad železniško progo vzhodno od VPS. Na višini 200m AGL se jadrarno letalo vključi v šolski krog.

JADRANJE:

Jadralna letala z aeroxaprego odletijo na območje, kjer je ponavadi najbolj termično ugodno.

ODMETAVANJE VLEČNE VRVI IN PRISTANEK VLEČNEGA LETALA:

- Steza v uporabi 02, vlečna vrv se odmetava v višini oznake T vzhodno izven steze
- Steza v uporabi 20, vlečna vrv se odmetava v višini oznake T vzhodno izven steze

Prilet se izvaja vzporedno z VPS, pri čemer pilot upošteva vsa pravila letenja, upošteva tudi višino spodnje točke vlečne vrvi predvsem pri horizontalnem in vertikalnem odmiku od naseljenih krajev, skupin ljudi in ovir. Prilet se izvede tako, da je minimalna višina letala nad točko odmetavanja v trenutku odmetavanja 150 ft AGL, oziroma zadostna višina, ki pilotu v primeru odpovedi motorja v trenutku odmetavanja zagotavlja varen zasilni pristANEK na stezi ali primernem bližnjem terenu. Hitrost v končnem priletu in trenutku odmetavanja mora biti takšna, da omogoči izvedbo takojšnjega zavoja in morebitnega vzpenjanja na potrebno višino po odmetavanju vlečne vrvi, v skladu z zmogljivostmi vlečnega letala.

VKLJUČITEV v šolski krog in pristanek

Po odmetavanju vlečne vrvi pilot usmeri letalo pravokotno od VPS. Pilot se v tej smeri vključi v šolski krog. Smer pristanka se določi glede na trenutno vremensko situacijo (veter) oz. v skladu z navodili koordinatorskega prometa. Pri odletu v šolski krog mora pilot upoštevati vsa pravila letenja.

Prisilni postopki pri aerovleki, glej točko 4.6. IZREDNI POSTOPKI**5.4. AKTIVNOSTI HELIKOPTERJEV**

Na letališču ni helikopterskega vzletišča, zato helikopterji pristajajo na VPS in zapustijo VPS z zračnim taksiranjem (airtaxi) po stezi za voženje ter parkirajo na prostoru za motorna letala, na varni oddaljenosti od ostalih parkiranih zrakoplovov.

5.5. AKTIVNOSTI BALONOV IN ZRAČNIH LADIJ

Baloni in zračne ladje lahko vzletajo in pristajajo na letališču, po predhodnem briefing-u z vodjo letalske dejavnosti ali koordinatorskem prometa.

5.6. AKTIVNOSTI ULTRALAHKIH LETALNIH NAPRAV (ULN)

Ultralahke letalne naprave ULN se izvajajo identično kot operacije zrakoplovov splošnega letalstva.

5.7. AKTIVNOSTI JADRALNIH PADALCEV

Jadralski padalci lahko pristanejo na letališču ob predhodni najavi vodji letalske dejavnosti ali koordinatorskem prometa. Padalska cona se nahaja jugovzhodno od VPS.

5.8. AKTIVNOSTI PADALCEV

Padalski skoki se izvajajo v skladu z letalskimi predpisi, ki se uporabljajo in veljajo v Republiki Sloveniji.

V primeru izvajanja tandemskih padalskih skokov in tekmovanj je obvezna najava aktivnosti z NOTAM obvestilom.

Za izdajo NOTAM obvestila je po koordinaciji z odgovorno osebo letališča zadolžen vodja – izvajalec dogodka.

5.9. AKTIVNOSTI USPOSABLJANJA

Glej predhodne točke.

5.10. AKTIVNOSTI BREZPILOTNIH SISTEMOV

Ta del dokumenta določa postopke za letenje brezpilotnih zrakoplovov na letališču Postojna, kot je določeno z Uredbo o izvajanju izvedbene uredbe Komisije (EU) o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov (Uradni list RS, št. 39/24).

Upravitelj brezpilotnega sistema lahko zaprosi za odobritev leta upravitelca letališča na obrazcu CAA, ki ga pošlje na elektronski naslov upravitelca letališča.

CONA MODELARSKIH AKTIVNOSTI

Cona za modelarsko aktivnost je določena jugo vzhodno 150m od VPS v obliki kvadrata 500 x 300m. Višina letenja z modeli je omejena do višine 100m AGL oz. po dogovoru s koordinatorjem prometa. Modelarske aktivnosti se odvijajo v dogovoru s koordinatorjem prometa. Modelarji morajo spoštovati tudi vse veljavne uredbe v zvezi z letenjem z brezpilotnimi zrakoplovi.

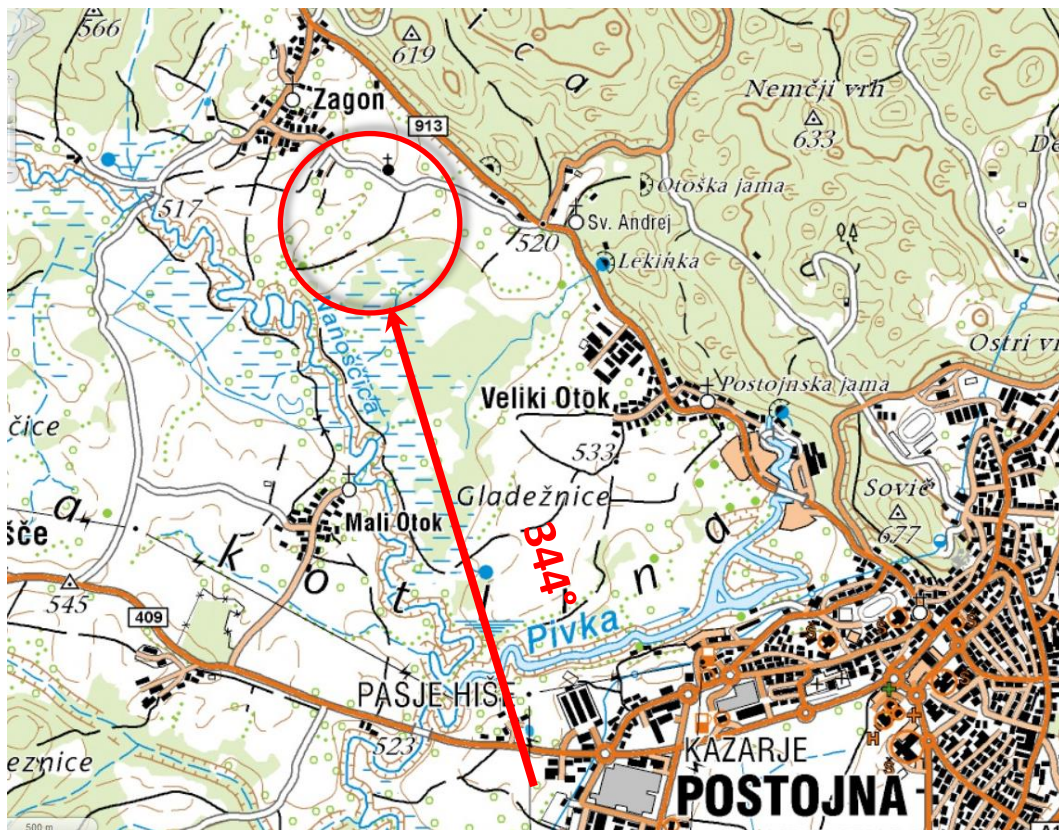
Izvajalec modelarske aktivnosti se mora pred pričetkom dejavnosti javiti vodji letalske dejavnosti in mu predložiti željene dnevne modelarske aktivnosti. Po potrebi se ob večjih modelarskih prireditvah na letališču Postojna omeji letenje jadralnih in motornih letal in izda NOTAM.

IZVAJALCI LETENJA

Letenje z modeli oziroma brezpilotnimi zrakoplovi lahko izvajajo samo člani aerokluba Postojna, in njihovi gosti, ki morajo biti seznanjeni s tem dokumentom.

OSTALE ORGANIZIRANE MODELARSKE AKTIVNOSTI

Jugovzhodno od vasi Zagon (4,2km - 344° od ARP) se nahaja modelarsko vzletišče Društva modelarjev Betal, na območju katerega se ob preletu svetuje dodatna previdnost.

Slika 8: Modelarsko vzletišče Zagon

5.11. DELA V ZRAKU

- Vleka jadralnih letal
- Fotografiranje, snemanje in oglaševanja iz zraka
- Raztros pepela iz zraka za pogrebne namene
- Izvajanje letov za znanstveno raziskovanje

5.12. GIBANJE LETAL PO MANEVRSKIH POVRŠINAH LETALIŠČA

Letala lahko vozijo z lastnim pogonom po VPS, vozni stezi do steze, po ploščadi pa jih premikamo s pomočjo vleke ali na roke.

Motorna letala se lahko na lasten pogon pripeljejo do pretakalne ploščadi, na pretakalno ploščad pa je potrebno letalo potegniti ali potisniti s človeško silo brez delovanja motorja.

Po vozni stezi lahko istočasno vozi le eno letalo. **Na vozni stezi je prepovedano ustavljanje in parkiranje zrakoplovov.**

Hitrost vožnje po vozni stezi ali stezi do mesta vzleta je omejena na hitrost do max. 20km/h.

Parkiranje letala na parkirnem prostoru za motorna letala je pilot odgovoren za razdvajanje od drugega parkiranega letala.

Za vožnjo ali transportiranje jadralnih letal po vseh površinah letališča je odgovoren pilot letala, ki vozi ali se transportira po manevrskih površinah (da je pred njem ter levo in desno dovolj prostora da ne pride do trka z drugimi letali)

5.13. GIBANJE VOZIL IN LJUDI PO MANEVRSKIH POVRŠINAH LETALIŠČA

Vožnja vozil in gibanje ljudi po manevrskih površinah je strogo prepovedana oz. omejena in jo lahko dovoli le koordinator prometa ob upoštevanju vseh varnostnih ukrepov za varovanje ljudi in tehničnih sredstev. Vozila, ki vlečejo priklopnike in letala po manevrskih površinah znotraj območja letališča, morajo imeti vklopljeno rumeno utripajočo luč.

Letališče nima varovalne ograje, so pa na vseh dohodnih površinah nameščene zapornice in/ali opozorilne table z napisi o prepovedi prehoda. Ob intenzivnem letenju ali prireditvah na letališču se določi redarje, ki skrbijo za varnost.

Obiskovalcem in nepooblaščenim osebam je dostop na manevrske površine letališča prepovedan oz. dovoljen le v spremstvu člana Aerokluba Postojna.

5.14. POVRŠINA ZA PARKIRANJE JADRALNIH LETAL IN PRIKLOPNIKOV

Površina za sestavljanje in parkiranje jadralskih letal in parkiranje njihovih priklopnikov in vlečnih vozil se nahaja med magistralno cesto Postojna – Pivka in VPS. Prostor je označen z rdeče belimi zastavicami. Uporabniki se morajo pred uporabo teh površin zglasti v upravni stavbi letališča, kjer jim določijo kje lahko parkirajo priklopnik in jadralsko letalo.

DEL E

PRILOGE

(Namerno prazna stran)

PRILOGA E -1 : Lokacija ovir

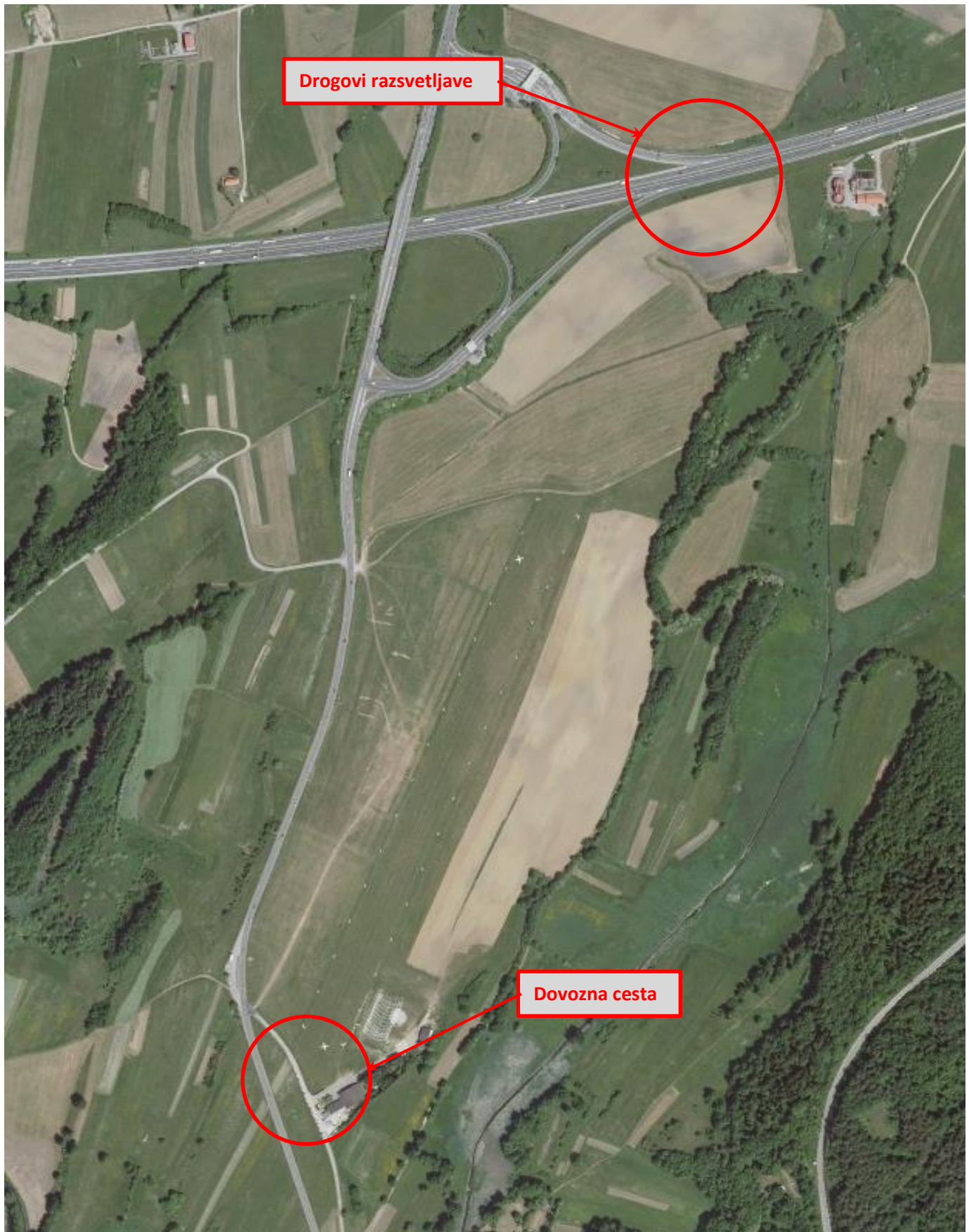
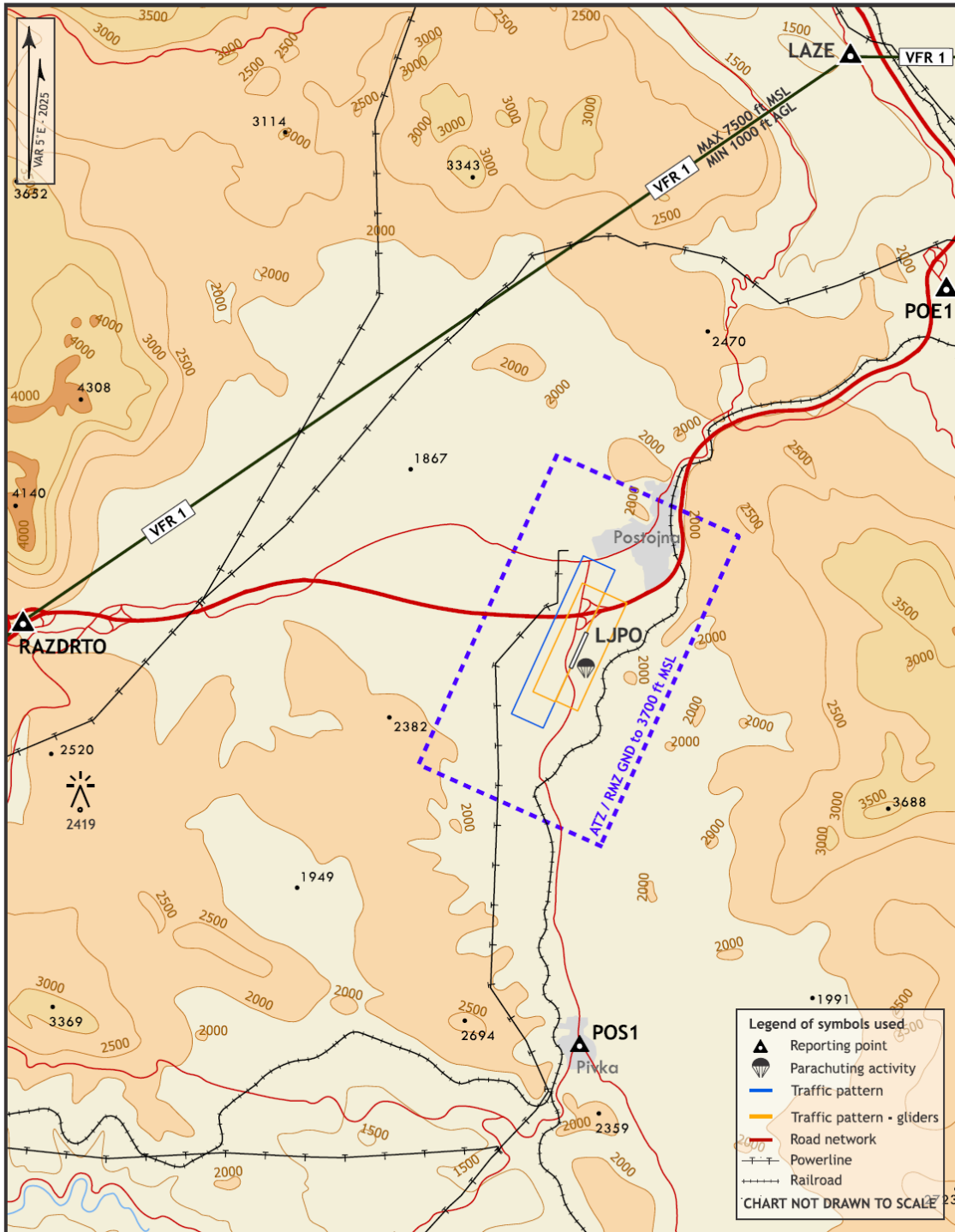

Chart for
VFR flights

ARP 454514N 0141145E
AD ELEV 530m/1740ft

POSTOJNA AERODROME CH 123.505
LJUBLJANA INFO CH 118.480, CH 123.880

Postojna Aerodrome

AMENDMENT: ATZ / RMZ introduced, reporting points changed, magnetic variation changed

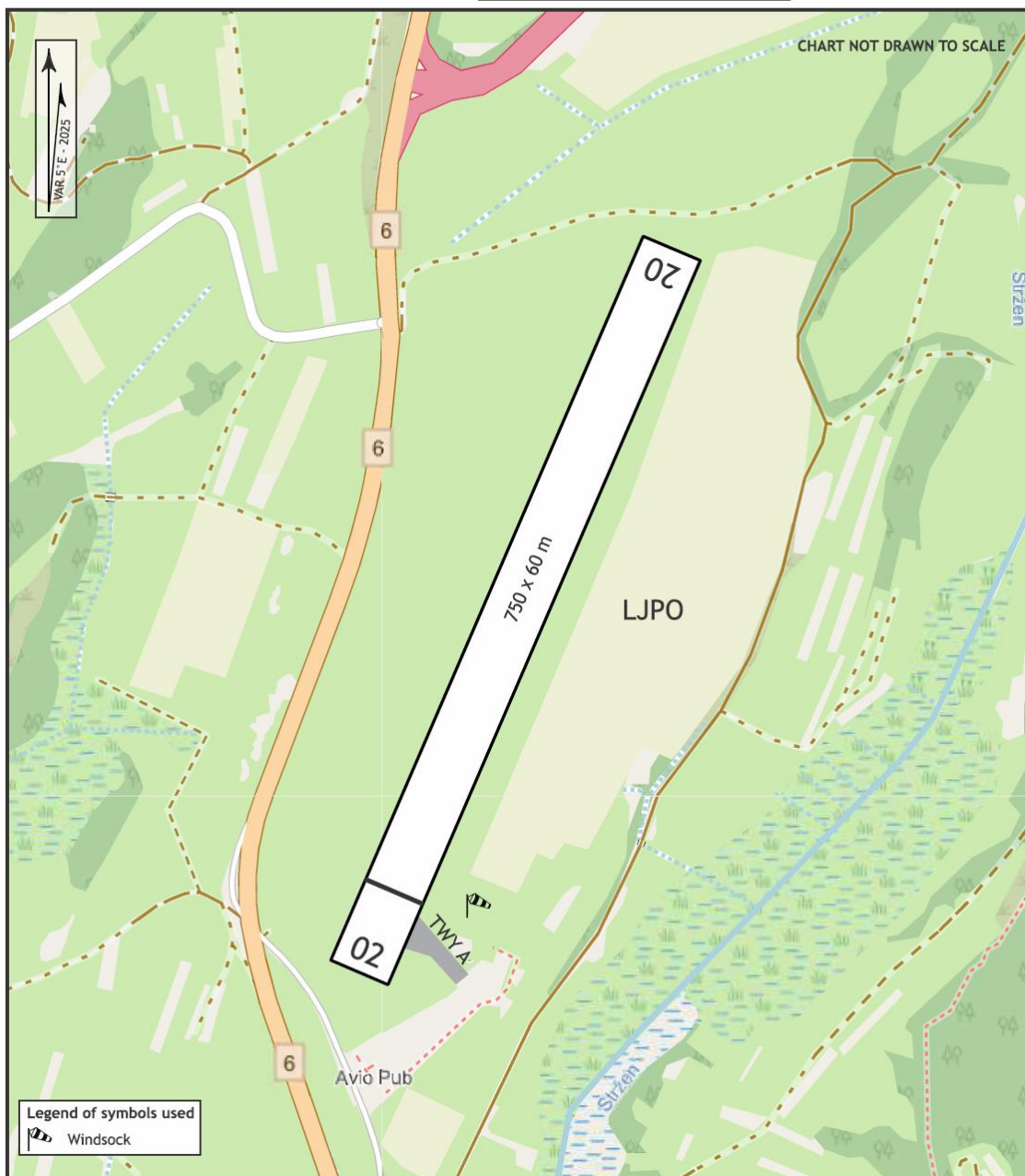
RWY	DIMENSION	SURFACE	TORA	TODA	ASDA	LDA	LIGHTS	PATTERN
02	750 x 60 m	GRASS	750	750	750	650 (displaced THR)	NIL	-
20			750	750	750	750		-
Remarks								

VFR Aerodrome chart

ARP 454514N 0141145E
AD ELEV 530m/1740ft

POSTOJNA AERODROME CH 123.505
LJUBLJANA INFO CH 118.480, CH 123.880

Postojna Aerodrome

AERODROME ADMINISTRATIVE DETAILS

AD Administration	Aeroklub Postojna
Address:	Rakitnik 1a, SI-6258 Prestranek, SLOVENIA
Phone:	+386 5 7264 151
Fax:	+386 5 7264 151
Email:	aeroklub.postojna@gmail.com
URL:	

AERODROME LOCAL CHARACTERISTICS

PPR - min 2 hrs prior permission required
DISPL THR: RWY 02 displaced threshold
OBSTACLES:
- Public lighting 500 m N before threshold 20
- Road 130m before threshold 02
WARNINGS: Restricted airspace triggered by NOTAM surrounding the aerodrome.
RADIO: No continuous radio watch

AMENDMENT: Magnetic variation changed